

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže Joštova 8, Brno	
Došlo:	13 -01- 1997
Číslo: 231/97	Vyřizuje:
Přílohy: tři listy	

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudkyň JUDr. Jitky Lesné a JUDr. Bedřišky Sitsenské v právní věci žalobce Ing. Aloise Rameše, CSc., bytem Praha 4, Krouzova 3052, právně zastoupeného JUDr. Dušanem Veselým, advokátem se sídlem Praha 3, Štítného 37, proti žalovanému dříve Ministerstvu pro hospodářskou soutěž ČR, Brno, Joštova 8, nyní Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, v řízení o přezkoumání rozhodnutí ministra pro hospodářskou soutěž ze dne 9.3.1994 č.j. R 8/93 a rozhodnutí ze dne 29.3.1994 č.j. R 6/94,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí ministra pro hospodářskou soutěž ze dne 9.3.1994 č.j. R 8/93 v části bodu 1. a bodu 3. výroku a rozhodnutí ministra pro hospodářskou soutěž ze dne 29.3.1994 č.j. R 6/94 v části bodu 1. a bodu 3. výroku se zrušují.
- II. Věc se v tomto rozsahu vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Řízení o žalobě, pokud směřuje proti rozhodnutí ministra pro hospodářskou soutěž ze dne 9.3.1994 č.j. R 8/93 a proti rozhodnutí ministra pro hospodářskou soutěž ze dne 29.3.1994 č.j. R 6/94 v části bodu 2. a 4. výroku se zastavuje.
- IV. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci k rukám jeho právního zástupce na náhradě nákladů řízení částku 760,- Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podle části páté hlavy druhé o.s.ř. podanou dne 1.6.1994 u Krajského soudu v Brně a postoupenou tímto soudem věcně příslušnému Vrchnímu soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí ministra pro hospodářskou soutěž ze dne 9.3.1994 č.j. R 8/93 vydaného v rámci mimoodvolacího řízení podle ustanovení § 65 a násl. zákona č. 71/1967 Sb. o správním řízení (správní řád), kterým bylo změněno rozhodnutí Ministerstva pro hospodářskou soutěž ze dne 31.3.1993 č.j. S 81/92 vydané v řízení o uložení pokuty podniku Oseva, semenářský podnik Olomouc s.p.

a firmě Aros Praha, osiva, obchod, služby, Za Poříčskou branou 18, Praha 8, za uzavření kartelové dohody a zneužití dominantního postavení podle zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže v platném znění (dále jen "zákon o ochraně hospodářské soutěže"), a dále zrušení rozhodnutí ministra pro hospodářskou soutěž ze dne 29.3.1994 č.j. R 6/94, kterým bylo změněno výše označené rozhodnutí ministra pro hospodářskou soutěž ze dne 9.3.1994 pod bodem 1. výroku a ostatní části výroku zůstaly nezměněny.

Žalobce namítá, že podle ustanovení § 3 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně hospodářské soutěže se vyžaduje, aby vůči jednotlivým odběratelům byly při plnění stejného charakteru uplatňovány rozdílné obchodní podmínky, žalovaný však jako kartelovou dohodu posoudil případ, kdy žalobce nakoupil 75 tun osiva, zatímco jiná organizace pouze 20 tun. Jednalo se tedy o množství zboží čtyřnásobně větší, notorietou pak je, že při odběru většího množství zboží se obvykle poskytuje nižší cena. Žalovaný se rovněž nezabýval tím, jaká byla situace na zahraničním trhu, kam zboží bylo vyvezeno; pro stanovení kupní ceny byly rozhodující podmínky místa skutečného odběru zboží nikoli obecné podmínky v ČR. Dále se nezabýval tím, že osivo je sezónní zboží, v různém ročním období dosahuje odlišných cen s ohledem na možnosti vegetačního použití. Vzhledem k tomu, že se žalovaný ani v odůvodnění žalobou naříkaných rozhodnutí těmito skutečnostmi nezabýval, považuje žalobce uvedená rozhodnutí za nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že Ministerstvo pro hospodářskou soutěž (dále jen "správní orgán I. stupně") vydalo dne 31.3.1993 pod č.j. S 81/92 rozhodnutí, kterým byly za porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže uloženy pokuty obchodní společnosti Oseva, semenářský podnik Olomouc s.p. a účastníku řízení s názvem "Aros Praha, osiva obchod služby, Za Poříčskou branou 18, Praha 8". Proti uvedenému rozhodnutí nepodal žádný z takto uvedených účastníků rozklad, správní orgán I. stupně pouze obdržel podání obchodní společnosti Aros - osiva, spol. s r.o. označené jako rozklad; tato společnost nebyla účastníkem řízení, proto bylo podání považováno za podnět k přezkoumání rozhodnutí podle ustanovení § 65 správního řádu. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 31.3.1993 bylo vydáno v rozporu se zákonem, mimo jiné pro nesprávné označení druhého účastníka řízení, jímž byl podnikatel Ing. Alois Rameš, CSc., bylo pravomocné rozhodnutí správního orgánu I. stupně změněno žalobou naříkanými rozhodnutími. Námitky uváděné v žalobě nejsou důvodné, což vyplývá již z odůvodnění rozhodnutí. Je nesporné, že v roce 1992, kdy došlo k uzavření nepsané kartelové dohody mezi žalobcem a Osevou, semenářským podnikem Olomouc s.p., působily na tvorbu cen osiv různé vlivy objektivního i subjektivního charakteru. Zároveň však je nepopíratelné, že žalobce nakoupil prakticky ve stejnou dobu stejné množství a to 20 tun (nikoli jak uvádí v žalobě 75 tun) osiva Lipnice luční, odrůda Slezanka, stupeň množení OR podle objednávky ze dne 4.9.1992 za cenu 700.000 Kč, zatímco stejné množství téhož osiva, ale stupně množení P (nižší kvality) prodal na základě smlouvy ze srpna 1992 firmě Lyka Praha za 930.000 Kč.

Toto jednání nemohlo být náhodné. S ohledem na problémy při posuzování jiných smluv o prodeji osiva mezi Osevou s.p. a žalobcem bylo při stanovení pokuty přihlédnuto pouze ke shora uvedené smlouvě o prodeji 20 tun Lipnice luční. Žalovaný poukazuje na to, že není podstatné, za jakým účelem žalobce nakupoval osivo Lipnice luční, ani to, zda u jiných firem nakoupil obdobné osivo levněji či draž. Rozhodující pro posouzení věci je, že nakupoval od Osevy, semenářský podnik Olomouc, s.p. osivo za výrazně nižší ceny, než jiní odběratelé. Z těchto důvodů navrhl zamítnutí žaloby.

Žalobce možnost podání repliky k vyjádření žalovaného nevyužil.

Soud vyžádal spisy správních orgánů, z nichž vyplynuly následující rozhodné skutečnosti:

Přípisem ze dne 20.11.1992, doručeným správnímu orgánu I. stupně dne 3.12.1992, podalo Ministerstvo zemědělství, regionální odbor Zlín, pracoviště Vsetín, oznámení o porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže Osevou, semenářským podnikem Olomouc, s.p. a soukromou firmou Aros Praha spočívající v tom, že Oseva, semenářský podnik Olomouc s.p. prodává ze svého závodu v Rožnově pod Radhoštěm firmě Aros Praha osiva travních semen výrazně pod ceny, za které tato osiva pořizuje. Ostatním odběratelům včetně zemědělských podniků prodává osiva za prodejní cenu; odběratel Aros Praha je tímto výrazně zvýhodňován. K oznámení jsou připojeny přílohy - přehled vývozu travních semen pro firmu Aros Praha - za září, říjen a listopad 1992.

Na základě výše uvedeného správní orgán I. stupně přípisem ze dne 7.12.1992 zn. S 81/92 240 SK oznámil zahájení správního řízení ve věci porušování pravidel hospodářské soutěže podle zákona o ochraně hospodářské soutěže účastníkům řízení Oseva, semenářský podnik Olomouc, s.p., včetně Oseva, oblastní čistící stanice osiv, a AROSu Praha, osiva obchod služby, Za Poříčskou branou 18, Praha 8. Zároveň vyzval účastníky řízení mimo jiné k zaslání vyjádření k předmětu správního řízení a výpisu z obchodního rejstříku.

K zahájenému správnímu řízení podal vyjádření žalobce (vyjádření je podáno na listině s firemní hlavičkou, podepsáno žalobcem) dne 14.12.1992, v němž uvedl, že ceny, za které nakupují zboží jsou stanovovány na základě dohody, jejich úroveň se pohybuje na úrovni světových cen. K vyjádření připojil mimo jiné vyplněný dotazník, v němž v kolonce "název podnikatelského subjektu" uvedeno AROS-osiva, v kolonce "právní forma" uvedeno konsorcium - sdružení osob, IČO 13163531, v kolonce "přesná adresa" uvedeno Za Poříčskou branou 18, 186 00 Praha 8, v kolonce "jméno statutárního zástupce a jeho funkce" uvedeno Ing. A. Rameš, CSc., Ing. Vl. Vospělová. Dále přiložil výpis z podnikového rejstříku Obvodního soudu pro Prahu 1, oddíl Firm, vložka 1465, ze dne 19.3.1991, z něhož se podává, že dnem 9.11.1990 byl zapsán do rejstříku podnikatel Ing. Alois Rameš, CSc., trvale bytem Praha 4-Modřany, Krouzova 3052, název firmy AROS, IČO 131 63 531, místo podnikání Praha 8-Karlín, Za

Poříčskou branou 18, předmět podnikání zprostředkovatelská, zastupitelská, poradenská a obchodní činnost v oboru zemědělství a školství.

Dne 21.12.1992 proběhlo u správního orgánu I. stupně v této věci jednání za účasti zástupců Osevy Olomouc s.p., Osevy, závod Rožnov pod Radhoštěm, firmy Aros, konsorcium, zastoupené Ing. Ramešem, majitelem firmy a Ing. Vospělovou, účastníkem fi Aros, a zástupce Ministerstva zemědělství, reg. od. Zlín. Při jednání předložili Ing. Rameš a Ing. Vospělová smlouvu o sdružení - konsorcia uzavřenou dne 1.2.1991 podle ustanovení § 106za a § 360a hospodářského zákoníku (zákona č. 109/1964 Sb. v platném znění). Ze smlouvy se podává, že ji uzavřel Ing. Alois Rameš, CSc., zapsaný v podnikovém rejstříku oddíl Firm, vložka 1465 pod názvem AROS, IČO 131 63 531 a Ing. Vlastislava Vospělová, registrovaná u Obvodního úřadu v Praze 8, IČO 160 70 267, společníci budou podnikat pod názvem AROS, se sídlem v Praze 8, Za Poříčskou branou 18, předmětem konsorciální spolupráce je zprostředkovatelská, zastupitelská, poradenská a obchodní činnost v oboru zemědělství a školství, pod bodem II. dále uvedeno, že konsorcium se uzavírá do doby, než bude uzavřena společnost s ručením omezeným, do níž by oba společníci vstoupili.

V zápise z jednání je konstatován závěr správního orgánu I. stupně, podle něhož na základě dosud předložených materiálů a výsledků ústního jednání došlo k porušení § 9 odst. 3 písm. c) zákona o ochraně hospodářské soutěže tím, že dominantně postavený subjekt Oseva Olomouc uplatňovala rozdílné obchodní podmínky vůči jednotlivým soutěžitelům. Na základě písemných důkazů, které budou předloženy účastníky řízení do 12.1.1993 provede správní orgán další důkazní řízení, neboť je zde podezření, že došlo k dalšímu porušení hospodářské soutěže, zejména v § 3 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně hospodářské soutěže.

Přípisem ze dne 8.1.1993, doručeným správnímu orgánu I. stupně 11.1.1993, byly správnímu orgánu předloženy požadované písemné podklady v této věci (objednávky a smlouvy uzavřené firmou Aros, osiva, obchod a služby); přípis, který je podepsán žalobcem, nese razítko AROS Osiva s.r.o., za Poříčskou branou 18, Praha 8.

Správní orgán I. stupně v rozhodnutí ze dne 31.3.1993 č.j. S 81/92 240, které bylo vydáno v řízení zahájeném "proti státnímu podniku Oseva Olomouc a soukromé firmě AROS, zapsané v OR Obvodního soudu pro Prahu v oddíle Firm. vložka 1465 ve věci porušování pravidel hospodářské soutěže", rozhodl, že 1. Oseva Olomouc s.p. zneužil svého dominantního postavení (§ 9 odst. 3 písm. c) zákona o ochraně hospodářské soutěže), 2. ujednání mezi Osevou Olomouc, s.p. a firmou Aros o prodejních cenách jsou neplatnými kartelovými dohodami podle § 3 odst. 2 písm. e) téhož zákona a plnění z těchto dohod se zakazuje, 3. za tato porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže uložil podle jeho ustanovení § 14 s.p. Oseva, semenářský podnik Olomouc, pokutu ve výši 100.000,- Kč a firmě AROS Praha, osiva obchod služby, Za Poříčskou branou 18, Praha 8 pokutu ve výši zjištěného majetkového prospěchu v částce 20,965.714,- Kč. Podle

k rozhodnutí připojené doručky bylo rozhodnutí doručeno AROS Osiva s.r.o.

Proti výše označenému rozhodnutí podala prostřednictvím svého právního zástupce rozklad AROS-osiva spol. s r.o. V rozkladu uvedeno, že Aros - osiva spol. s r.o. je právním nástupcem firmy AROS - osiva, obchod, služby, a jsou vznášeny věcné námítky proti prvostupňovému správnímu rozhodnutí se závěrem, že předmětné rozhodnutí bylo vydáno na základě neúplně zjištěného skutkového stavu, nesprávné aplikace právních předpisů a v řízení došlo i k porušení předpisů procesních.

Ve spise správního orgánu jsou poté založeny listiny dokládající výsledky dalšího šetření jednak ve směru věcných zjištění z hlediska porušení povinností plynoucích ze zákona o ochraně hospodářské soutěže, dále výsledky šetření k objasnění otázky, zda firma AROS Praha mohla být účastníkem vedeného správního řízení. Zjištění v posledně uvedeném směru vyplývají mimo jiné z listiny označené "Skutečnosti zjištěné u OR Praha" v níž uvedeno, že s účinností od 1.1.1993 došlo k výmazu Firmy AROS z rejstříku, k tomuto datu byla zapsána firma Aros - osiva, s.r.o., dále z kopie rozhodnutí o registraci vydaného Obvodním národním výborem v Praze 4 dne 8.11.1990 pod č.j. 13965/90 Ing. Aloisu Ramešovi, CSc., podle něhož Obvodní národní výbor v Praze 4 na základě žádosti Ing. Aloise Rameše, CSc. provedl podle § 6 a 9 zákona č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů registraci předmětu podnikání zprostředkovatelská, zastupitelská, poradenská a obchodní činnost v oboru zemědělství, obchodní název AROS, trvalé místo podnikání Za Poříčskou branou 18, Praha 8 - Karlín.

Dne 4.3.1994 se ve věci konalo další jednání. V protokole z tohoto ústního jednání, kterého se za firmu AROS zúčastnil Ing. Rameš, CSc., Ing. Vospělová a jejich právní zástupce, je mimo jiné podchycen závěr rozkladové komise, s níž byli účastníci seznámeni, podle něhož rozhodnutí správního orgánu I. stupně nabylo právní moci; podání Arosu - osiva s.r.o., která nebyla účastníkem dosud vedeného správního řízení, označené jako rozklad, je proto posuzováno jako podnět k zahájení mimo odvolacího řízení podle ustanovení § 65 a násl. správního řádu. Prvostupňové rozhodnutí správního orgánu bude proto v mimoodvolacím řízení buď změněno nebo zrušeno, tedy nahrazeno novým rozhodnutím, proti němuž účastníci budou moci podat rozklad.

Rozhodnutím ministra pro hospodářskou soutěž ze dne 9.3.1994 č.j. R 8/93 bylo rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 31.3.1993 č.j. S 81/92 o uložení pokuty podniku Oseva, semenářský podnik Olomouc s.p. a firmě Aros Praha, osiva obchod služby, Za Poříčskou branou 18, Praha 8, za uzavření kartelové dohody a zneužití dominantního postavení podle zákona o ochraně hospodářské soutěže podle ustanovení § 65 odst. 2 správního řádu změněno tak, že zní:

1. Vzájemné dorozumění mezi podnikem Oseva, semenářský podnik Olomouc s.p. (dále jen "Oseva") a Ing. Aloisem Ramešem, CSc.

podnikajícím pod obchodním jménem Aros - osiva služby z r. 1992, týkající se prodeje osiv travin a jetele Ing. Aloisu Ramešovi, CSc. za nižší ceny, než za jaké byly v téže době prodávány Osevou jiným soutěžitelům, tedy závazek Osevy, že vůči jednotlivým odběratelům budou při plnění stejného charakteru uplatňovány rozdílné obchodní podmínky, kterými budou někteří kupující v hospodářských vztazích znevýhodněni, je zakázanou dohodou narušující soutěž podle § 3 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně hospodářské soutěže. Plnění této dohody se zakazuje.

2. Uplatňování rozdílných cen osiv travin a jetele Osevou v r. 1992 a 1993 vůči jednotlivým účastníkům trhu, a to nižších vůči Ing. Aloisu Ramešovi, CSc. a vyšších vůči ostatním obchodním partnerům, zabývajících se obchodem s osivy, zneužila Oseva svoje dominantní postavení na trhu osiv podle ustanovení § 9 odst. 3 písm. c) téhož zákona.

3. Za porušení zákazu uzavírat dohody narušující soutěž podle § 3 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně hospodářské soutěže se Ing. Aloisu Ramešovi, CSc., bytem Praha 4, Krouzova 3052, ukládá podle ustanovení § 14 cit. zákona pokuta ve výši 250.000,- Kč, kterou je povinen splatit do 15ti dnů od právní moci rozhodnutí na účet správního orgánu I. stupně.

4. Za porušení zákazu uzavírat dohody narušující soutěž podle § 3 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně hospodářské soutěže a za zneužití dominantního postavení na trhu osiva travin České republiky podle § 9 odst. 3 písm. c) téhož zákona se ukládá s.p. Oseva, semenářský podnik Olomouc, pokuta ve výši 100.000,- Kč, kterou je uvedený podnik povinen zaplatit do 15ti dnů na účet správního orgánu I. stupně.

V odůvodnění rozhodnutí je mimo jiné uvedeno, že podání označené jako rozklad proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně, které podala AROS - osiva spol. s r.o., je považováno za důvodný podnět k přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení podle § 65 správního řádu. Rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 31.3.1993 nabylo právní moci, neboť proti němu žádný z účastníků řízení ve stanovené lhůtě nepodal rozklad. Účastníky řízení v této věci jsou Oseva, semenářský podnik, státní podnik Olomouc a Ing. Alois Rameš, CSc., který provozoval jako soukromá osoba obchodní činnost na základě registrace u ONV v Praze 4 ze dne 8.11.1990, přičemž v obchodním názvu AROS bylo nesprávně vynecháno jeho jméno a příjmení. Toto nedopatření nic nemění na jeho zákonné odpovědnosti za činnost, kterou provozoval na základě uvedené registrace buď sám, anebo po uzavření smlouvy o sdružení ze dne 1.1.1992 spolu s Ing. Vlastislavou Vospělovou. Tato osobní odpovědnost nezanikla ukončením soukromé podnikatelské aktivity, na níž časově navazuje vznik právnické osoby - AROS-osiva, spol. s r.o. Při přezkoumání pravomocného rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 31.3.1993 pak bylo zjištěno, že v řízení vedeném proti firmě AROS Praha, osiva obchod služby, došlo k vážným pochybením v důsledku nesprávně a neúplně zjištěného skutkového stavu, zčásti právního posouzení věci a porušení procesních ustanovení. Především byl při zahájení řízení nepřesně označen druhý účastník řízení jako "AROS Praha - osiva obchod služby". V daném případě šlo pouze o obchodní jméno, pod kterým podnikala fyzická osoba Ing. Alois Rameš, CSc. Účastníkem řízení je buď fyzická nebo právnická osoba, řízení

nelze vést proti obchodnímu jménu (navíc neúplnému), které Ing. Rameš, CSc. používal při své podnikatelské činnosti. Odůvodnění dále obsahuje věcné posouzení jednání účastníků z hlediska porušení povinností podle zákona o ochraně hospodářské soutěže. Rozhodnutí obsahuje poučení, podle něhož proti rozhodnutí lze podat do 15ti dnů po jeho doručení rozklad k ministroví pro hospodářskou soutěž.

Na základě rozkladu podaného proti výše označenému rozhodnutí ministra pro hospodářskou soutěž Ing. Aloisem Ramešem, CSc. rozhodl ministr pro hospodářskou soutěž dalším rozhodnutím ze dne 29.3.1994 č.j. R 6/94 tak, že své rozhodnutí ze dne 9.3.1994 změnil ve výrokové části v bodu 1. tak, že bod 1. výroku zní: Vzájemné dorozumění mezi Oseva, semenářský podnik Olomouc a.s. a Ing. Aloisem Ramešem, CSc. podnikajícím pod obchodním názvem Aros - osiva služby, z roku 1992, spočívající v závazku Osevy, že vůči ostatním odběratelům osiv budou při plnění stejného charakteru uplatňovány rozdílné obchodní podmínky, kterými budou znevýhodněni, je nedovolenou a neplatnou dohodou omezující hospodářskou soutěž podle § 3 odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže. Plnění této dohody se podle ustanovení § 11 písm. d) téhož zákona zakazuje. Ostatní části výroku rozhodnutí ministra pro hospodářskou soutěž ze dne 9.3.1994 se nemění.

Rozhodnutí ministra pro hospodářskou soutěž ze dne 29.3.1994 bylo právnímu zástupci žalobce Ing. Aloise Rameše, CSc., doručeno jak vyplývá z doručky založené ve správním spise, dne 29.3.1994.

Žaloba je důvodná.

Žalobou jsou napadena dvě rozhodnutí ministra pro hospodářskou soutěž, a to rozhodnutí ze dne 9.3.1994 a rozhodnutí ze dne 29.3.1994. Soud se proto musel nejprve zabývat otázkou, zda žaloba směřující proti rozhodnutí ze dne 9.3.1994 byla podána včas, ve lhůtě stanovené ustanovením § 250b odst. 1 o.s.ř.

Rozhodnutí ministra pro hospodářskou soutěž ze dne 9.3.1994 bylo vydáno podle ustanovení § 65 a násl. správního řádu, tedy v řízení o přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení. Ustanovení § 65 odst. 1 správního řádu stanoví jednak obecně, že rozhodnutí, které je v právní moci, může z vlastního nebo jiného podnětu přezkoumat správní orgán nejblíže vyššího stupně nadřízený správnímu orgánu, který toto rozhodnutí vydal, jednak speciálně (a to pro případ, kdy už vyšší nadřízený orgán není) že jde-li o rozhodnutí ústředního orgánu státní správy, jeho vedoucí na základě návrhu jím ustavené zvláštní komise (§ 61 odst. 2). V projednávaném případě šlo o druhý případ, uvedený v ustanovení § 65 odst. 1 in fine správního řádu, kdy vedoucí ústředního orgánu rozhodl v mimoodvolacím řízení a změnil rozhodnutí ústředního orgánu státní správy. Odkaz na ustanovení § 61 odst. 2 správního řádu pak přímo navozuje, že jde o speciální případ, kdy vedoucí ústředního orgánu státní správy rozhoduje na návrh jím ustanovené zvláštní komise, a tedy tak, jako v řízení o rozkladu, a proti jeho rozhodnutí se již nelze dále odvolat nebo podat rozklad. Je tomu tak proto, že již není žádný

instančně vyšší, popř. zákonem stanovený orgán, úřad, či vedoucí úřadu, jemuž by byla svěřena kompetence k přezkoumání rozhodnutí vedoucího ústředního orgánu státní správy. Dvouinstančnost, popř. dvojí posouzení věci, již není v druhém případě zákonně zajištěno, jde o výjimku s ohledem na to, že v daném případě rozhoduje již "ten nejvyšší". Proti rozhodnutí vedoucího ústředního orgánu státní správy v řízení o přezkoumání rozhodnutí v mimoodvolacím řízení (§ 65 a násl. správního řádu) není proto další opravný prostředek přípustný. To platí jak v případě, kdy rozhoduje o rozkladu proti rozhodnutí ústředního orgánu státní správy, který rozhodl dle § 65 odst. 1 správního řádu, tak v případě, kdy vedoucí ústředního orgánu státní správy rozhodne v mimoodvolacím řízení sám dle § 65 odst. 1 in fine správního řádu.

V dané věci proti rozhodnutí ministra pro hospodářskou soutěž ze dne 9.3.1994, tedy proti rozhodnutí vedoucího ústředního orgánu státní správy (§ 65 odst. 1 in fine správního řádu), nebyl řádný opravný prostředek (odvolání, rozklad) přípustný, toto rozhodnutí nabylo samostatně právní moci dnem oznámení (§ 51 odst. 1, § 52 odst. 1 správního řádu). Označené rozhodnutí proto obsahuje nesprávné poučení o možnosti podat proti němu řádný opravný prostředek (rozklad). Pokud se žalobce řídil tímto nesprávným poučením a rozklad proti rozhodnutí ze dne 9.3.1994 podal, ačkoliv neexistoval žádný instančně vyšší orgán, který by mohl o takovém opravném prostředku rozhodnout, nemůže být tato skutečnost přičítána k jeho tíži. Proto soud při posuzování včasnosti žaloby vyšel z právního názoru, že v tomto případě lhůta k podání žaloby (§ 250b odst. 1 o.s.ř.) počala běžet ode dne doručení rozhodnutí ministra pro hospodářskou soutěž o tomto nepřípustném opravném prostředku. Vzhledem k tomu, že posledně uvedené rozhodnutí bylo právnímu zástupci žalobce doručeno dne 29.3.1994, žaloba byla podána k poštovní přepravě dne 30.5.1994 (pondělí), byla žaloba podána včas.

Institut přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení (§ 65 a násl. správního řádu) je speciálním prostředkem, který má sloužit především k odstranění rozporu správního rozhodnutí se zákonem nebo jiným obecně závazným předpisem. Předpokladem použití tohoto institutu je jednak existující rozhodnutí vydané orgánem státní správy, dále skutečnost, že takové rozhodnutí, které má být předmětem přezkoumání, nabylo právní moci.

V dané věci, jak vyplývá z obsahu správních spisů i z rozhodnutí ministra pro hospodářskou soutěž, bylo předmětem přezkoumání v mimoodvolacím řízení podle ustanovení § 65 a násl. správního řádu rozhodnutí Ministerstva pro hospodářskou soutěž ze dne 31.3.1993, které bylo vydáno v řízení zahájeném mimo jiné proti "soukromé firmě AROS", a i vůči tomuto "účastníku řízení" byla vyvozena odpovědnost za porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže. Jak dále vyplývá ze správních spisů a správně konstatuje i ministr pro hospodářskou soutěž v odůvodnění rozhodnutí ze dne 9.3.1994, bylo v tomto případě prvostupňové správní řízení vedeno nikoli proti konkrétní fyzické nebo právnické osobě, ale proti obchodnímu jménu (náзву), tedy bezsubjektivnímu útvaru, a správní orgán I. stupně uložil

povinnosti někomu, kdo podle práva není způsobilý je mít.

Takováto vada má nutně za následek, že rozhodnutí je nevykonatelné, neboť výkonem rozhodnutí lze samozřejmě postihnout jen toho, kdo je způsobilý nést povinnosti, nikoli toho, kdo v právním smyslu osobností není. Skutečnost, že rozhodnutí správního orgánu I. stupně uložilo povinnost někomu, kdo není osobou v právním slova smyslu a není způsobilý mít práva a povinnosti, má za následek nulitu (neexistenci, non negotium) aktu. K nulitě (neexistenci) aktu musí správní orgán i soud přihlídnout z úřední povinnosti.

Za této situace mohl ministr pro hospodářskou soutěž v mimoodvolacím řízení takový akt pouze formálně zrušit, a to z důvodů právní jistoty (platná zákonná úprava neumožňuje deklarovat nulitu správního aktu); nemohl však právně neexistující rozhodnutí postupem podle ustanovení § 65 a násl. správního řádu měnit.

Na okraj soud dodává, že i v případě, kdy rozhoduje vedoucí ústředního orgánu státní správy v řízení o přezkoumání rozhodnutí ústředního orgánu státní správy v mimo odvolacím řízení (§ 65 odst. 1 in fine správního řádu), nemůže rozhodnutí změnit na újmu účastníka řízení, ale - zjistí-li, že přezkoumávané rozhodnutí je nezákonné - může je pouze zrušit, aby tak neodňal účastníkům řízení příležitost k účinnému hájení práva (§ 3 odst. 2 správního řádu).

Z výše uvedeného důvodu bylo rozhodnutí ministra pro hospodářskou soutěž ze dne 9.3.1994 i rozhodnutí ze dne 29.3.1994, kterým bylo rozhodnuto o nepřípustném opravném prostředku a které navíc trpí stejnou vadou, podle ustanovení § 250j odst. 2 o.s.ř. v části bodu 1. a 3. výroku zrušeno a věc vrácena v tomto rozsahu žalovanému k dalšímu řízení. Vzhledem k tomu, že šlo pouze o posouzení právní otázky, nenařizoval soud jednání (§ 250f o.s.ř.).

Žalobce však není legitimován k podání žaloby o zrušení té části rozhodnutí, které vyvozuje odpovědnost vůči jinému subjektu - Oseva, semenářský podnik Olomouc s.p. Nezákonnost této části rozhodnutí žalobce sice nedovozoval, přesto se však v petitu žaloby domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného v celém rozsahu. V této části proto soud podle ustanovení § 250d odst. 3 o.s.ř. řízení zastavil.

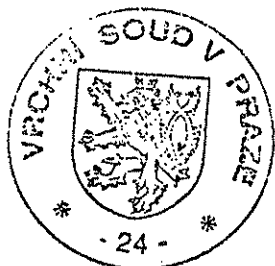
Závěrem je třeba poznamenat, že jestliže v průběhu řízení podle části páté o. s. ř. původní žalovaný správní orgán zanikl, a jeho působnost na tomto úseku státní správy převzal na základě zákonné úpravy (zákon č. 272/1996 Sb., kterým se provádějí některá opatření v soustavě ústředních orgánů státní správy České republiky a kterým se mění a doplňuje zákon ČNR č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a mění a doplňuje zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv) jiný správní orgán, soud řízení nepřerušuje, neboť to povaha věci nevyžaduje (§ 107 odst. 1, 246c o. s. ř.) a rozhodne

o původní žalobě; žalovaným je však nadále ten správní orgán, jemuž podle nové zákonné úpravy přísluší napříště o věci rozhodnout. Vůči tomuto novému správnímu orgánu také soud přizná žalobci případně právo na náhradu nákladů řízení.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 250k odst. 1 o. s. ř. tak, že úspěšnému žalobci přiznal právo na jejich náhradu. Její výše je dána zaplaceným soudním poplatkem a odměnou za provedené dva úkony právní pomoci advokáta s příslušnou paušální náhradou (§ 14, 16 a 19 vyhlášky č. 270/1990 Sb.). Celkovou částku 760 Kč (500 + 2x 130 Kč) uložil soud žalovanému zaplatit k rukám právního zástupce žalobce (§ 149 odst. 1, 246c o. s. ř.) v obvyklé lhůtě.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Praze dne 16. prosince 1996

JUDr. Věra Šimůnková v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:

Ujová